

Antykorupcja

<https://www.antykorupcja.gov.pl/ak/archiwum-mswia/poradnik-antykorupcyjny/co-robic-w-przypadku-k/65,Co-robic-w-przypadku-korupcji.html>
2020-10-30, 23:05

[Co robić gdy Cię namawiają?](#)

[Co robić gdy dałeś łapówkę?](#)

[Przykłady z życia](#)

Co robić w przypadku korupcji?

Pamiętaj, że masz wiele możliwości działania. Zarówno gdy ktoś zmusza cię do łapownictwa czynnego lub gdy chce być sam stał się sprzedajny. Nie jesteś bezbronny także wówczas gdy uległeś i dałeś łapówkę.

Zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego, każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa, ma społeczny obowiązek zawiadomienia [prokuratora](#) lub [policję](#). Dla instytucji państwowych i samorządowych, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu jest to obowiązek prawny.

Gdy Cię namawiają:

Jesteś osobą prywatną lub przedsiębiorcą i ktoś daje Ci do zrozumienia, że czeka na jakieś korzyści.

Co robisz:

1. Upewnij się, że naprawdę ktoś skłania Cię do korupcji. Jeśli tak jest rzeczywiście: powiedz nie. Na pewno nie jesteś bezbronny.
2. Działaj. Staraj się dokumentować wszystkie swoje kontakty z osobą, która nakłania Cię do korupcji. Pisz pisma, a nie rozmawiaj przez telefon lub osobiście. Proś o poświadczenie każdej korespondencji.
3. Postaraj się znaleźć sprzymierzeńców. Spróbuj zaangażować w sprawę jak najwięcej osób. Jak to zrobić? Zainteresuj sprawą lokalne media (prasę, radio, telewizję). Zwróć się do organizacji pozarządowych z prośbą o pomoc (np.: [Fundacja Batorego](#) lub [Transparency International](#)).
4. Powiadom przełożonego osoby, o której wiesz, że jest skorumpowana. Jeśli zaś jest to ktoś kto nie ma przełożonego (np. dyrektor firmy, albo burmistrz) pamiętaj, że jego poczynaniom przygląda się

zarząd czy rada nadzorcza - Im przedstaw swoją sprawę.

5. Sprawdź, czy ludzie wykonujący taką samą profesję jak osoba, która skłania Cię do korupcji, są zrzeszeni w samorządzie zawodowym. Jeśli tak powiadom to grono.

6. Skontaktuj się z [policją](#), [prokuraturą](#) lub [Centralnym Biurem Antykorupcyjnym](#). W każdej komendzie wojewódzkiej policji znajduje się specjalny adres internetowy i numer telefonu, gdzie możesz poinformować o zdarzeniu korupcyjnym.

Jesteś funkcjonariuszem publicznym

Co robisz:

1. Powiadom bezzwłocznie przełożonego na piśmie o złożonych Ci przez klienta "propozycjach".
2. Opisz propozycję klienta w notatce służbowej, nie zachowuj jej w tajemnicy.
3. Jeżeli sam jesteś szefem i nie ma kto Cię wspomóc (być Twoim sojusznikiem i wsparciem) złóż doniesienie o popełnieniu przestępstwa do [prokuratury](#) lub do na [policję](#).

Co robić gdy dałeś łapówkę?

Gdy uległeś i dałeś łapówkę:

1. Poszukaj sojuszników, poproś o pomoc organizację pozarządową, są tam prawnicy, którzy wyjaśnią Ci Twoją sytuację i możliwości działania.
2. Jeśli zdecydowałeś się powiedzieć prawdę: nie kręć, nie wybielaj swojej sytuacji.
3. Zawiadom osobiście organ powołany do ścigania przestępstw, tj. [prokuraturę](#) lub [policję](#) a w szczególnych wypadkach [Centralne Biuro Antykorupcyjne](#). Powinieneś uczynić to pisemnie, przy czym pismo takie musi być własnoręcznie podpisane.

Pamiętaj, że osoba dająca łapówkę lub inną korzyść nie podlega karze, jeżeli okaże tzw. „czynny żal” – tzn. jeśli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw (prokuratura, policja, CBA). Pod warunkiem, że dający łapówkę ujawnił wszystkie istotne okoliczności, zanim organ ścigania sam dowiedział się o popełnieniu przestępstwa.

Przykłady z życia

Co konkretnie mamy robić? - przypadek pierwszy

Piszemy do urzędu prośbę o pozwolenie na wybudowanie garażu na naszej działce. Mieszkamy w dzielnicy z zabudową jednorodziną. Nasz garaż ma stać 10 metrów od granicy działki sąsiadów, wydaje się nam, że nie powinniśmy mieć z pozwoleniem żadnych trudności. Bardzo zależy nam na tym byśmy mogli garaż wybudować szybko. Pytamy więc urzędnika czy będzie tak uprzejmy i odpowie jak długo będziemy czekali na decyzję. Ten przegląda dokumenty i pyta: czy bardzo nam się spieszy. Gdy słyszy, że tak, uśmiecha się i dodaje: no tak czas to pieniądz, a każdy ma swoją wartość. I ostentacyjnie kładzie nasze podanie na stercie kilkudziesięciu pism: - Tyle pracy, tyle pracy - dodaje.

Ta konkretna sytuacja spotkała Krzysztofa W. Zapytał urzędniczkę, czy jest to jej ostateczna odpowiedź. Wrócił do domu i napisał relację z rozmowy z urzędniczką. Zaadresował ją do naczelnika wydziału, gdzie pracowała. Wysłał do urzędu jako poleconą przesyłkę.

Tak więc pan Krzysztof mógł zawiadomić przełożonych urzędniczki lub policję bądź prokuraturę. W jego przypadku zainterweniował sam urząd. Warto jednak pamiętać, że zawsze należy zostawić sobie kopie dokumentów i korespondencji.

Czy podobnie może przeciwstawić się propozycji korupcji właściciel firmy? - przypadek drugi

Tak, ma on takie same trzy możliwości jak indywidualna osoba. Firma pani Katarzyny M. Wystąpiła do urzędu skarbowego z prośbą o rozłożenie płatności podatku dochodowego na raty spowodowanej nagłym wydarzeniem - pożarem w przedsiębiorstwie. Urzędnik złożył korupcyjną propozycję. Zaoferował, w zamian za możliwość uzyskania korzyści materialnej udzielenie porady, w jaki sposób powinna argumentować wniosek o odroczenie terminu płatności. Pani Katarzyna nie przystała na tę propozycję i samodzielnie napisała nowy wniosek, z prośbą o odroczenie terminu płatności podatkowej. Wniosek ten nie został pozytywnie zaakceptowany przez urząd skarbowy, a na dokumencie przekazanym pani Katarzynie widniał podpis urzędnika, z którym poprzednio rozmawiała.

Właścicielka firmy napisała skargę do urzędu skarbowego wyższej instancji oraz poprosiła właściwy urząd skarbowy (ten, z którego dostała negatywną odpowiedź) o szczegółową argumentację wydania takiej decyzji. Swoją korespondencję, z listem przewodnim opowiadającym o korupcyjnej propozycji, przesłała do Rzecznika Praw Obywatelskich. Poprosiła go by interweniował w jej sprawie.

Jak postąpić w sytuacji zaistnienia przestępstwa korupcyjnego, czyli co zrobić gdy dało się w łapę? - przypadek trzeci

Każdy może uwikłać się w sytuację korupcyjną. Jedni z pobudek osobistych, inni zawodowych. Ale prawo daje każdemu (bez względu czy dawał, czy przyjmował nienależyte korzyści) szanse wycofania się z takiego procederu. Jeśli ktoś zawiadomi policję, prokuraturę o popełnionym przez siebie przestępstwie może uniknąć odpowiedzialności karnej lub uzyskać złagodzenie kary w tych okolicznościach.

Pan Marian Z prowadzi firmę budowlano - remontową. Kilka lat temu brał udział w przetargu ogłoszonym przez władze samorządowe na budowę zespołu szkół. Do przetargu stawały firmy z całego powiatu. Kiedyś spotkał jednego z radnych, zastępcę burmistrza. Poszli na wspólny obiad. Jakoś zaczęli rozmawiać o tym, że sąsiedzi powinni sobie pomagać, powinni się wspierać. Pan Marian przystał na takie opinie burmistrza. Szczególnie gdy ten opowiedział mu o kryteriach na podstawie których komisja przetargowa będzie oceniała oferty. Pan Marian nieco zmodyfikował swoją i wygrał. Dostał zamówienie na inwestycję wartą kilkaset tysięcy złotych. Nie zdziwił się, gdy zastępca burmistrza zapytał go, czy może podesłać jakiegoś swojego pracownika do drobnych prac remontowych. Ekipa pana Mariana remontowała dom samorządowego urzędnika przez trzy tygodnie. Przeprowadzili remont kapitalny wart około 45 tysięcy złotych.

Niby nikt nie wiedział o układzie z urzędnikiem, ale jakoś pan Marian niechętnie przystępował do kolejnych kontraktów. Po dwóch latach postanowił przyznać się do popełnionego czynu. Złożył odpowiednie zawiadomienie w prokuraturze rejonowej. Ta na podstawie jego zeznań rozpoczęła

Śledztwo przeciwko zastępcy burmistrza.